

2021. gada 16. – 18. jūnijā Stāmerienā, Gulbenes novadā un tiešsaistē notika 5. Latvijas Lauku kopienu parlaments, pulcējot kopienu, pašvaldību un valsts institūciju pārstāvjus, pētniekus, uzņēmējus un citus lauku attīstības entuziastus, lai diskutētu par konkurētspējīgas un pievilcīgas vides veidošanu lauku reģionos un mazajās pilsētās.

Kopienu parlamenta ietvaros tika gūts apliecinājums, ka enerģisku vietējo kopienu, viedo ciemu, jaunienācēju, uzņēmēju, pašvaldību un lauku entuziastu īstenotās vietējās iniciatīvas, piedāvājot jaunas pieejas un risinājumus lauku vides sakārtošanai un sociālekonomisko apstākļu uzlabošanai, ir spēcīgs pamats Latvijas lauku dzīvotspējai.

25 darba grupās un kopīgās paneļa diskusijās Kopienu parlamenta dalībnieki aktualizēja un analizēja vēl esošos izaicinājumus laukos dažādās jomās, meklējot nepieciešamos risinājumus, apzinot esošās zināšanas un pieejamos sociālos, ekonomiskos, tehnoloģiskās un vides resursus.

Balstoties uz Kopienu parlamenta ietvaros iepazītajiem Latvijas lauku spēka, izaugsmes un pārmaiņu pieredzes stāstiem, darba grupās aktualizētajiem jautājumiem un identificētajiem nepieciešamajiem soļiem lauku un mazo pilsētu attīstībai, 5. Latvijas Lauku kopienu parlamenta dalībnieki izvirza vairākus darbības virzienus un rīcības nākamajiem diviem gadiem, vienlaikus šo rezolūciju apņēmoties izmantot savā darbā un nodot dažādām iesaistītājām pusēm, kā arī ietverot to kā diskusiju rezultātu Konferencē par Eiropas nākotni.

5. LATVIJAS LAUKU KOPIENU PARLAMENTA REZOLŪCIJA

○ STIPRI lauki

Veidot saliedētas kopienas, kas balstās uz savstarpējo uzticību un sadarbību, apzinoties kopīgās vērtības, savas vietas identitāti un unikalitāti lokālā, nacionālā un globālā līmenī.

Apzināties lauku kopienu un nevalstiskā sektora demonstrēto **spēju elastīgi reaģēt** uz Covid 19 pandēmijas izraisītajiem riskiem un kapacitāti **rast daudzveidīgus inovatīvus risinājumus**. Turpmākajās rīcībpolitikās veidot mērķtiecīgu un sistemātisku atbalstu jauno iniciatīvu un prakšu iedzīvināšanai ilgtermiņā, **sekmējot kopienu noturību un līderību**.

Tiesiskajā regulējumā **nostiprināt katra indivīda**, jo īpaši iedzīvotāju skaita ziņā mazajās un/vai attāļajās lauku teritorijās, **līdzdalības iespējas pašvaldībās**, kā piemēram, vienlīdzīgas iespējas argumentēt un sekot lēmumu pieņemšanas procesam.

Informēt un izglītēt vietējos iedzīvotājus par viņu līdzdalības iespējām. **Veidot atbalstošu vidi**, kas iedrošina kopienas apzināties savu potenciālu, un paplašināt (vietējām) **vajadzībām atbilstošus un pieejamus līdzdalības instrumentus**, kas pieejami gan digitāli, gan klātienē.

Mazināt reģionu sociālekonomisko nevienlīdzību, finanšu instrumentu izstrādē, sadalē un izlietojumā, ņemot vērā **lauku telpas unikalitāti**, un nodrošinot **mērķtiecīgus un vietējās vajadzībās balstītus ieguldījumus** lauku iedzīvotāju, kopienu un teritoriju stiprināšanai. Plānot atbalsta instrumentus, kas ietver politiku sinerģijas un starpnozaru sadarbību, multifondu pieeju un vienkāršotas administratīvās procedūras.

○ DZĪVI lauki

Pārskatīt mājokļu politiku, veidojot valsts un pašvaldību atbalsta programmas **kvalitatīvas dzīvesvietas nodrošinājumam laukos**, kā piemēram, nodrošināt finanšu pieejamību zemes un mājokļa iegādei, renovācijai, īpašumtiesību sakārtošanai un citiem jautājumiem.

Atbalsts lauku ekonomikas dažādošanai, spēcīnot arī uzņēmējdarbības formas ārpus primārā sektora, tai skaitā attālinātā darba un koprades telpu iespējas. Stimulēt strukturālas pārmaiņas lauku ekonomikā, īstenojot atbalsta programmas mazajiem un vidējiem uzņēmējiem, īpaši uzņēmējdarbību, kas stimulē jauniešu nodarbinātību un nodrošina pakalpojumus sociālekonomiski atstumtajām sabiedrības grupām, kā arī attālās un iedzīvotāju skaita ziņā mazās teritorijās.

○ VIEDI lauki

Atzīt vietēju iniciatīvu – **viedo ciemu – nozīmīgumu** un stimulēt mērķtiecīgu kopienu mobilizēšanos un sadarbību, veicinot sociālo un tehnoloģisko inovāciju ienākšanu un izmantošanu lauku reģionos. Īstenot vērtības, zināšanās, pieredzē un vajadzībās balstītu **kopienas attīstības plānošanu** ciema līmenī, to **iekļaujot arī pašvaldību attīstības programmu un politikas plānošanas dokumentu** izstrādē un īstenošanā. Kopienu spēcinošām un vietu attīstību sekmējošām iniciatīvām paredzēt atbalstu kā pašvaldību, tā arī valsts mērogā.

Nodrošināt **kvalitatīvas komunikācijas infrastruktūras** pieejamību ārpus lielajām pilsētām. Apzināt digitālo pratību lauku reģionos un nodrošināt nepieciešamo **atbalstu**, t. sk. mācībspēkus un mentorus kompetenču pilnveidošanai. Nodrošināt **vienlīdzīgu publisko un privāto e-pakalpojumu pieejamību** visā Latvijas teritorijā, veicot nepieciešamos pielāgojumus to pieejamībai lauku iedzīvotājiem.

○ ZAĻI lauki

Attīstīt un stiprināt **ilgtspējīgu un stratēģisku pārtikas sistēmu** Latvijā, atbalstot vietējo ražotāju **sadarbību** un piekļuvi vietējam tirgum un patērētājiem. **Stimulēt īsās pārtikas ķēdes un lokālās iniciatīvas** vietējās pārtikas apritē, kā arī veicināt patērētāju pieprasījumu pēc kvalitatīviem vietējās izcelsmes produktiem.

Apzināt, popularizēt un sekmēt **individuālas un kopienu radītās atjaunojamās enerģijas prakses**, ieskaitot pētniecības un praktisko darbību sinerģijas stiprināšanu, virzoties uz efektīvu un neatkarīgu alternatīvas enerģijas ražošanu vietējam patēriņam.

Kontaktinformācija • Latvijas Lauku forums • +371 28855427 • info@laukuforums.lv

Latvijas Lauku forums ir nacionāla mēroga organizācija, kas apvieno vairāk nekā 80 organizācijas visos reģionos. LLF misija ir veicināt Latvijas lauku līdzsvarotu attīstību, lai Latvijas lauki kļūtu par vietu, kur dzīvo apmierināti cilvēki, kuri savā dzīves vietā spēj realizēt ekonomiskās un sociālās vajadzības. Vairāk: laukuforums.lv.

5. Latvijas Lauku kopienu parlamentu rīkoja Latvijas Lauku forums sadarbībā ar Gulbenes novada pašvaldību un biedrību "SATEKA". Pasākumu finansiāli atbalstīja Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Kopienu parlamenta diskusijas ir daļa no Konferences par Eiropas nākotni un tās atbalsta Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā.

